

English	Polski
<p>Consent – it’s your decision</p> <p>How you should be involved in decisions about your health care and treatment</p>	<p>Zgoda – decyzja należy do pacjenta</p> <p>Wpływ pacjenta na decyzje dotyczące jego leczenia i opieki medycznej</p>
<p>Who is this leaflet for?</p> <ul style="list-style-type: none"> • This leaflet is for people of all ages. • There is also a version of this leaflet for young people under 16, called Consent – your rights. You can get a copy from anywhere you receive NHS care, or on the internet (www.hris.org.uk). 	<p>Do kogo skierowana jest ta broszura?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Do ludzi w każdym wieku. • Broszura ta jest również dostępna w wersji dla młodzieży do lat 16 i nosi tytuł: Zgoda – Twoje prawa. Można ją znaleźć we wszystkich placówkach państwowej służby zdrowia NHS, jak również w Internecie (www.hris.org.uk).
<p>What is this leaflet about?</p> <p>It tells you about your right to make decisions about your health care and treatment. Normally, you can accept or refuse any treatment, examinations or tests, and you can decide whether to take part in research.</p>	<p>Czego dotyczy ta broszura?</p> <p>Opisuje ona prawa pacjenta do samostanowienia w zakresie leczenia i opieki medycznej. W większości przypadków pacjent ma prawo zgodzić się lub odmówić zgody na leczenie, badania lub testy. Ma również prawo decydować o uczestnictwie w badaniach naukowych.</p>
<p>What does consent mean?</p> <p>It means agreement. Before a doctor, nurse or any other health professional can examine or treat you, they must have your consent.</p>	<p>Co oznacza zgoda?</p> <p>Jest to przyzwolenie. Zanim lekarz, pielęgniarka lub inny pracownik służby zdrowia przystąpi do badania lub leczenia pacjenta, musi wcześniej uzyskać jego zgodę.</p>
<p>Who can give consent?</p> <p>You can give consent if you can make decisions for yourself.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Being able to make decisions means you can understand what is involved and can think clearly about the advantages and disadvantages of different actions. 	<p>Kto może wyrazić zgodę?</p> <p>Każdy, kto jest w stanie podejmować samodzielnie decyzje, wyraża zgodę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdolność do samodzielnego podejmowania decyzji oznacza, że pacjent rozumie, co się dzieje i potrafi świadomie ocenić wady i zalety różnych działań.

<ul style="list-style-type: none"> You must be given enough information, and you should be allowed to make up your own mind without pressure from other people. If you want someone to help you express your views, you can ask a friend, a relative, a partner or carer, another member of staff, or an independent representative (often called an 'advocate'). An advocate is independent of the NHS. They can help make sure your views are heard and get you access to the information you need to make your own decisions. You can ask a member of staff involved in your care about advocacy services in your area. 	<ul style="list-style-type: none"> Pacjent musi otrzymać właściwe informacje oraz mieć możliwość podjęcia własnej decyzji bez nacisków ze strony innych osób. Pacjent ma prawo poprosić o pomoc w wyrażeniu swojej opinii kogoś z rodziny lub przyjaciół, partnera lub opiekuna, kogoś z personelu, lub niezależną osobę postronną (często zwaną 'rzecznikiem pacjenta'). Rzecznik jest osobą niezawisłą od państwowej służby zdrowia. Jego rolą jest przedstawienie opinii pacjenta oraz zapewnienie pacjentowi dostępu do informacji niezbędnych do podjęcia decyzji. Personel służby zdrowia udzieli informacji na temat usług rzecznictwa dostępnych w danym rejonie.
<p>What if I can't give consent?</p> <p>You can give consent only if you can understand the information you are given, make a decision, remember your decision and tell other people your decision. If you can't do all these things, it is called 'incapacity'.</p> <ul style="list-style-type: none"> If your incapacity is because of intoxication from drugs or alcohol, a health professional may be able to treat you without consent, if this is in your best interests. If your incapacity is because of a mental disorder such as a learning disability or dementia, someone else may be able to give consent for you. 	<p>Jeśli pacjent nie jest w stanie wyrazić zgody</p> <p>Pacjent jest zdolny wyrazić zgodę tylko wtedy, gdy rozumie przekazywane mu informacje, potrafi podjąć decyzję, zapamiętać ją i przekazać innym. Jeśli nie są spełnione wszystkie te warunki, mamy do czynienia z tzw. 'niezdolnością do czynności prawnych'.</p> <ul style="list-style-type: none"> Jeśli niezdolność jest wynikiem nadużycia alkoholu lub zażycia narkotyków, pracownik służby zdrowia może udzielić pomocy lekarskiej bez zgody pacjenta, jeśli leży to w jego najlepszym interesie. Jeśli niezdolność jest wynikiem choroby psychicznej, na przykład w przypadku niepełnosprawności intelektualnej lub otępienia, ktoś inny może wyrazić zgodę w imieniu pacjenta.
<p>If you are an adult</p> <p>Someone can give consent for you if:</p> <ul style="list-style-type: none"> you have given them welfare power of attorney with the power to consent to treatment, or a court has given them a welfare guardianship order with the power to consent to treatment, or a court has given them a welfare intervention order specifically for the treatment, and the treatment is needed only for a short time. <p>Doctors can also treat you if there is no-one who can give</p>	<p>W przypadku pacjentów dorosłych</p> <p>Ktoś inny może wyrazić zgodę w imieniu pacjenta, jeśli:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pacjent wystawił na tę osobę pełnomocnictwo w sprawach medycznych dające jej prawo do wyrażania zgody, lub Nakazem sądu pełni funkcję kuratora opiekuna z prawem wyrażania zgody na leczenie, lub Nakazem sądu pełni funkcję kuratora w określonym przypadku, gdzie leczenie jest konieczne tylko przez krótki okres czasu. <p>Lekarze mają również prawo podjąć leczenie w przypadku, gdy nikt nie jest w stanie wyrazić zgody w imieniu pacjenta, jeśli leczenie jest z</p>

<p>consent on your behalf, and the treatment will benefit you.</p> <p>You should always be given information in a way that you understand and you should always be given help to communicate.</p> <p>For more information, see the leaflet Caring and consent. See page 9 for where to get a copy.</p> <p>See page 11 for where to get more information about the rights of adults with incapacity.</p> <p>If you are under 16</p> <ul style="list-style-type: none"> Someone with parental responsibility can give consent for you if you can't give it yourself. <p>See page 12 for where to get more information about the rights of young people under 16.</p>	<p>korzyścią dla niego.</p> <p>Pacjent musi w każdym przypadku otrzymać informacje w sposób dla niego zrozumiały, jak również uzyskać pomoc w porozumiewaniu się.</p> <p>Dalsze informacje znajdują się w ulotce pt. Opieka i zgoda. Szczegóły na temat tego, gdzie można ją otrzymać znajdują się na stronie 9.</p> <p>Na stronie 11 znajdują się instrukcje, gdzie szukać dalszych informacji o prawach osób dorosłych niezdolnych do czynności prawnych.</p> <p>W przypadkach osób poniżej 16 roku życia</p> <ul style="list-style-type: none"> Osoba, która posiada prawa rodzicielskie może wyrazić zgodę w imieniu pacjenta, który nie może sam jej udzielić. <p>Na stronie 12 znajdują się instrukcje, gdzie szukać dalszych informacji o prawach osób poniżej 16 roku życia.</p>
<p>What happens in an emergency?</p> <ul style="list-style-type: none"> In an emergency – for example, if you've been in a road accident and you need urgent treatment to save your life – you may not be well enough to make a decision about your treatment. If you can't give your consent and there is no time for anyone else to make a decision for you, doctors can treat you. But they can only treat you without your consent if this is necessary to save your life or stop you suffering more serious harm. 	<p>W nagłych przypadkach</p> <ul style="list-style-type: none"> W nagłych przypadkach, takich jak wypadek drogowy, gdzie wymagane jest natychmiastowe leczenie w celu ratowania życia, pacjent może nie być w stanie wyrazić zgody na leczenie. Jeśli pacjent nie jest w stanie wyrazić zgody i nie ma czasu na uzyskanie jej od osób postronnych, lekarze mają prawo wszcząć leczenie. Dotyczy to jednak wyłącznie sytuacji, gdy leczenie jest niezbędne w celu ratowania życia lub aby zapobiec pogorszeniu się stanu pacjenta.
<p>How will I be asked to give my consent?</p> <ul style="list-style-type: none"> A doctor or another health professional may ask you to do something to show your consent. For example, a doctor may ask to examine your foot. If you take off your shoe, it shows you agree to this. Usually you will be asked to say whether you agree to the examination or treatment. If the examination or treatment is complicated, for example an operation, you may be asked to sign a form showing you 	<p>W jaki sposób uzyskuje się zgodę pacjenta?</p> <ul style="list-style-type: none"> Lekarz lub inny pracownik służby zdrowia może poprosić pacjenta o zrobienie czegoś, co oznacza przyzwolenie. Lekarz może na przykład zapytać, czy wolno mu obejrzeć stopę pacjenta. Jeśli pacjent zdejmie but, oznacza to jego zgodę. Zazwyczaj prosi się pacjenta o słowne wyrażenie zgody na badanie lub leczenie. Jeśli badanie lub leczenie jest skomplikowane, na przykład w przypadku operacji, zazwyczaj wymaga się od pacjenta

agree to it.	podpisania formularza zgody.
<p>What information should I be given?</p> <ul style="list-style-type: none"> • To help you make a decision, NHS staff involved in your care must give you information about the examination or treatment you are being offered in a way that you understand. You may want to know: <ul style="list-style-type: none"> ▪ why you are being offered the examination or treatment ▪ what it will involve ▪ what the benefits are ▪ whether there are any risks or side effects ▪ how large or small the risks are ▪ whether there are any alternatives ▪ what may happen if you don't have the examination or treatment ▪ whether you will have to pay (for example for dental treatment), and ▪ the name of the doctor who is responsible for your care. • You have the right to ask questions if you don't understand or you want to know more. If the person who is asking you to give consent can't answer your questions, ask them if they can find out or get someone else who can help. If you think you need it, you can ask for a second opinion. • If you need an interpreter, ask a member of staff to arrange this for you in advance. When you make an appointment, tell them which language you prefer. • If you wish, someone can be with you when you are told about the examination or treatment. This could be a friend, a relative, a partner or carer, another member of staff, or an independent advocate. • You may find it difficult to fully understand what you've been 	<p>Jakich informacji należy udzielić pacjentowi?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aby pomóc pacjentowi w podjęciu decyzji, personel służby zdrowia sprawujący nad nim opiekę ma obowiązek poinformować go o zalecanym badaniu lub leczeniu w sposób dla niego zrozumiały. Pacjent powinien wiedzieć: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dlaczego zaleca się dane badanie lub sposób leczenia ▪ Jaki będzie przebieg ▪ Jakie są zalety ▪ Czy istnieje jakieś ryzyko lub skutki uboczne ▪ Jak duże lub małe jest ryzyko ▪ Czy istnieją odmienne sposoby leczenia ▪ Jakie będą następstwa niepodjęcia badania lub leczenia ▪ Czy poniesie jakieś koszty (na przykład za leczenie stomatologiczne) i ▪ Imię i nazwisko lekarza odpowiedzialnego za jego opiekę. • Pacjent ma prawo poprosić o wyjaśnienie, jeśli coś jest niejasne lub jeśli chce uzyskać więcej informacji. Jeśli osoba ubiegająca się o zgodę pacjenta nie potrafi odpowiedzieć na zadawane pytania, należy poprosić, aby się dowiedziała lub poprosiła kogoś innego o pomoc. Pacjent ma prawo poprosić o drugą opinię lekarską, jeśli uważa, że to konieczne. • Jeśli pacjent wymaga usług tłumacza, należy poprosić personel o podjęcie odpowiednich działań w tym celu. Umawiając się na wizytę, należy podać, w jakim języku powinna ona przebiegać. • Jeśli pacjent sobie tego życzy, podczas konsultacji, na której uzyska informacje o leczeniu lub badaniu może mu towarzyszyć osoba postronna, na przykład przyjaciel, krewny, partner, lub opiekun, ktoś z personelu, lub niezależny rzecznik pacjenta. • Niekiedy informacje na temat leczenia lub badania mogą być trudne do zrozumienia. Pacjent ma prawo poprosić o informacje

<p>told about an examination or treatment. If you would like to take away written information to help you make a decision, you should say so.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staff will give you all the information you need in a way that you can understand and meets your needs (for example in audio format, British Sign Language, or a language other than English). 	<p>na piśmie, jeśli chciałby je zabrać ze sobą, aby móc łatwiej podjąć decyzję.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personel przekaze pacjentowi wszystkie niezbędne informacje w sposób zrozumiały i w odpowiedniej dla niego formie (na przykład nagranie audio, w brytyjskim języku migowym, lub w języku innym niż angielski).
<p>How long can I take to decide?</p> <p>In emergencies, decisions will have to be made quickly. In other cases you may be able to take more time. It is important that you are given enough time to make your decision so you don't feel rushed. If you want time to think about your decision, you should say so.</p>	<p>Ile jest czasu na podjęcie decyzji?</p> <p>W nagłych przypadkach decyzje należy podejmować niezwłocznie. W innych przypadkach pacjent ma więcej czasu. Ważne jest, aby pacjent otrzymał tyle czasu, ile potrzebuje na podjęcie decyzji bez ponagleń. Jeśli pacjent potrzebuje więcej czasu, aby przemyśleć swoją decyzję, należy poinformować o tym personel.</p>
<p>What if I change my mind?</p> <p>You can change your mind about giving your consent to an examination or treatment at any time. You should tell one of the people looking after you.</p>	<p>Wycofanie zgody</p> <p>Pacjent może w każdej chwili zmienić zdanie co do wyrażenia zgody na badanie lub leczenie. Należy o tym poinformować kogoś z personelu opiekującego się pacjentem.</p>
<p>Can I refuse examination and treatment?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Normally you can refuse an examination or treatment at any time, even if this means your health, or the health of your unborn baby, may be seriously harmed. • It is important that you understand what may happen to you if you decide not to have the examination or treatment. • If another treatment can be used instead, you should be given information about it. But you can't insist on a particular treatment if the NHS staff involved in your care don't think it will help you. • Remember that you can ask for a second opinion about the treatment you have been offered. 	<p>Odmowa zgody na badanie i leczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • W większości przypadków pacjent ma prawo odmówić zgody na badanie lub leczenie, nawet jeśli zagraża to poważnie zdrowiu jego, lub jego nienarodzonego dziecka. • Istotne jest, aby pacjent był w pełni świadomy konsekwencji, jakie niesie ze sobą decyzja odmówienia badania lub leczenia. • Jeśli możliwe jest zastosowanie w zamian innego leczenia, pacjent otrzyma informacje na ten temat. Pacjent jednakże nie ma prawa nalegać na jakiś określony sposób leczenia, jeśli pracownicy państwowej służby zdrowia sprawujący nad nim opiekę uważają, że nie pomoże on pacjentowi. • Należy pamiętać, że pacjent ma prawo poprosić o drugą opinię na temat oferowanego mu leczenia.

Information for young people under 16

If you are under 16, and the health care professional looking after you believes you can make decisions for yourself, you can refuse examination or treatment.

However:

- the person providing your care may ask why you don't want it. They need to know they have given you enough information for you to make your decision
- in very unusual cases, if you have refused treatment and you have a very serious condition, your parent or the person who looks after you may disagree with you and want to discuss your case with a lawyer. You could also have your own lawyer to help you with this.

For more information contact the Scottish Child Law Centre (see page 10)

For where to find information about consent for young people under 16, see page 12.

What if I have a mental illness or disorder?

- In most cases, if you have a mental health problem, you have the same right to accept or refuse an examination or treatment as anyone else.
- But if you are being cared for under the Mental Health Act, you can be examined and treated for your mental illness or disorder without your consent. This will happen only if:
  - it is in your best interests, and
  - there would be a significant risk to yourself or others if you didn't have the treatment.

There are guidelines for certain treatments. Your doctor may need to get a second opinion from another doctor before giving you a particular treatment.

- The Scottish Government Health Directorates have produced a series of guides for people with a mental disorder and their

Informacje dla osób poniżej 16 roku życia

Osoba poniżej 16 roku życia, ma prawo odmówić badania lub leczenia, jeśli personel medyczny sprawujący nad nią opiekę jest zdania, że pacjent jest w stanie podejmować własne decyzje.

Jednakże:

- Osoba zapewniająca opiekę medyczną może poprosić o wyjaśnienie takiej decyzji, aby upewnić się, że pacjent otrzymał niezbędne informacje w celu jej podjęcia.
- W wyjątkowych przypadkach, jeśli pacjent cierpi na poważną chorobę i odmawia leczenia, rodzic lub osoba sprawująca opiekę mogą się na to nie zgodzić i zasięgnąć porady prawnika na temat leczenia. Pacjent ma również prawo do własnego prawnika, aby uzyskać pomoc w tej sprawie.

Dalsze informacje na ten temat można uzyskać w centrum ds. prawa szkockiego dotyczącego dzieci (patrz strona 10).

Na stronie 12 znajdują się instrukcje, gdzie szukać dalszych informacji na temat wyrażania zgody przez osoby poniżej 16 lat.

Jeśli pacjent cierpi na chorobę lub zaburzenie psychiczne

- W większości przypadków, pacjenci z problemami zdrowia psychicznego mają takie same prawa do odmówienia badania lub leczenia, jak każdy inny pacjent.
- Jedynie pacjenci poddawani leczeniu na mocy ustawy o zdrowiu psychicznym mogą być badani i leczeni w ramach choroby psychicznej bez ich zgody. Dotyczy to wyłącznie sytuacji, gdy:
  - Leży to w najlepszym interesie pacjenta, oraz
  - Niepodjęcie leczenia stanowiłoby poważne zagrożenie dla pacjenta lub innych osób.

Istnieją wytyczne dla różnego rodzaju zabiegów leczniczych. Lekarz prowadzący może również ubiegać się o opinię drugiego lekarza przed rozpoczęciem danego leczenia.

- Resorty zdrowia rządu szkockiego wydały serię wytycznych dla ludzi z problemami zdrowia psychicznego oraz ich opiekunów. Szczegóły na temat tego, gdzie można je otrzymać znajdują się na

<p>carers. See page 12 for where to get copies of these.</p> <p>For more information about the rights of people with mental illnesses or disorders, see page 11.</p>	<p>stronie 12.</p> <p>Na stronie 11 znajdują się instrukcje, gdzie szukać dalszych informacji na temat praw osób z zaburzeniami psychicznymi.</p>
<p>What if I'm asked to take part in teaching?</p> <ul style="list-style-type: none"> • NHS staff involved in your care should always ask if you prefer not to have a student present while you are examined or treated. You have a right to refuse, and the standard of care you receive won't be affected. • Staff must ask you to give your consent before they take any photographs or make any video or sound recordings of your examination or treatment for teaching purposes. Wherever possible, they will remove information that identifies you before using the recordings. Where this isn't possible, they must tell you before you make your decision. • If you agree to photos being taken or recordings being made for teaching purposes, you can change your mind later. If you withdraw your consent, the photos or recordings will not be used and will be destroyed as soon as possible. 	<p>Zgoda na uczestnictwo w nauczaniu studentów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracownicy państwowej służby zdrowia sprawujący opiekę nad pacjentem powinni zawsze zapytać, czy pacjent wyraża zgodę na obecność studenta podczas badania lub leczenia. Pacjent ma prawo odmówić, co nie wpłynie na poziom jego opieki. • Personel jest zobowiązany zawsze uzyskać zgodę pacjenta przed wykonaniem fotografii lub rozpoczęciem nagrań audio lub video z przebiegu badania lub leczenia w celach nauczania. w miarę możliwości, wszelkie informacje mogące zidentyfikować pacjenta zostaną usunięte zanim nagranie zostanie wdrożone do użytku. Jeśli nie jest to możliwe, pacjent musi zostać o tym powiadomiony zanim udzieli zgody. • Pacjent ma prawo zmienić zdanie, nawet po wyrażeniu zgody na robienie fotografii lub nagrań w celach nauczania. Jeśli zgoda zostanie wycofana, fotografie lub nagrania nie będą włączone do użytku i zostaną niezwłocznie zniszczone.
<p>What if I'm asked to take part in research?</p> <ul style="list-style-type: none"> • If you can make your own decisions, it's up to you to decide whether you want to take part in research. • Before you decide, you should be given as much information about the research as you need, and you can ask as many questions as you wish. • You will usually be given written information about the research to take home. You can use this to discuss the research with your family and friends if you want to. You should never be put under any pressure to agree to take part. • If you do want to take part in research, the staff should ask you to sign a form showing that you give your consent. They may give you a copy of this form to keep, and will also keep 	<p>Zgoda na badania naukowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeśli pacjent jest zdolny do podejmowania decyzji, od niego zależy czy chce zostać przedmiotem badań naukowych. • Przed podjęciem decyzji pacjent powinien otrzymać wszystkie niezbędne mu informacje na temat badań naukowych oraz uzyskać wszelkie wyjaśnienia. • W większości przypadków, pacjent otrzyma informacje na temat badań naukowych na piśmie, aby móc je zabrać do domu i przedyskutować z rodziną i przyjaciółmi. Nie należy wywierać na pacjenta żadnego nacisku, aby go przekonać do wyrażenia zgody na badania. • Jeśli pacjent chce zostać przedmiotem badań naukowych, otrzyma do podpisania formularz potwierdzający wyrażenie zgody. Jedną kopię pacjent może zatrzymać dla siebie, a druga

<p>a copy in your health records.</p> <ul style="list-style-type: none"> You can change your mind at any time about taking part in research, without giving a reason. If you decide not to take part in the research, the standard of care you receive will not be affected. 	<p>zostanie wciągnięta do jego akt zdrowia.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pacjent ma prawo w każdej chwili zmienić zdanie co do udziału w badaniach naukowych bez podawania przyczyny. Pacjent ma prawo odmówić wzięcia udziału w badaniach, co nie wpłynie na poziom jego opieki.
<p>Consent for using personal health information</p> <p>The NHS must keep your personal health information confidential. You should be involved in decisions about how your personal health information is used.</p> <p>For more information about using your personal health information, see the factsheet Confidentiality: the right for your personal health information to be kept secure and confidential. See page 9 for where to get a copy of this factsheet.</p> <p>What if I'm not happy?</p> <p>If you are unhappy about how you have been involved in decisions about your health care, first talk to a member of NHS staff involved in your care. If you are still unhappy, you can make a formal complaint.</p> <p>For more information about making a complaint, see the factsheet Feedback and complaints: the right to have a say about your care and have any concerns and complaints dealt with. See page 9 for where to get a copy of this factsheet.</p>	<p>Zgoda na wykorzystanie danych osobistych dotyczących zdrowia</p> <p>Państwowa służba zdrowia ma obowiązek zapewnić poufność danych osobistych dotyczących zdrowia pacjenta. Pacjent powinien mieć wpływ na decyzje dotyczące wykorzystania jego danych osobistych dotyczących zdrowia.</p> <p>Dalsze informacje na temat wykorzystania danych osobistych dotyczących zdrowia można znaleźć w informatorze pt. Poufność: obowiązek ochrony i zachowania poufności danych osobistych dotyczących zdrowia pacjenta. Na stronie 9 znajdują się instrukcje, gdzie dostać ten informator.</p> <p>Skargi i zażalenia</p> <p>Jeśli udział pacjenta w podejmowanych decyzjach dotyczących jego zdrowia nie jest dla niego zadowalający, powinien on w pierwszej kolejności poruszyć tę sprawę z pracownikiem służby zdrowia sprawującym opiekę nad pacjentem. Jeśli pacjent jest nadal nieusatysfakcjonowany może złożyć formalną skargę.</p> <p>Dalsze informacje na temat składania zażaleń można znaleźć w informatorze pt. Uwagi i zażalenia: prawo do stanowienia o własnej opiece i do rozpatrywania skarg i zastrzeżeń. Na stronie 9 znajdują się informacje na temat tego, gdzie można znaleźć ten informator.</p>

How to find out more

- For more information about anything in this leaflet, contact:
  - a member of NHS staff involved in your care
  - the NHS inform Helpline on **0800 22 44 88** (textphone 18001 0800 22 44 88; the helpline also provides an interpreting service), or
  - the Patient Advice & Support Service (PASS) at your local citizens advice bureau (find your nearest bureau on the website at **www.cas.org.uk** or in your local phone book). PASS is independent and provides free, confidential information, advice and support to anyone who uses the NHS in Scotland.

- For more information about how the law affects children and young people, contact:

The Scottish Child Law Centre
54 East Crosscauseway
Edinburgh EH8 9HD
Information helpline **0131 667 6333**
Freephone number for people under 18 **0800 328 8970**
Free text enquiry service: text 'SCLC' followed by your question to **80800** (replies will be sent to your mobile)
Email **enquiries@sclc.org.uk**
Website **www.sclc.org.uk**

Dalsze informacje

- Aby uzyskać dalsze informacje na temat spraw poruszanych w tej broszurze, należy:
  - skontaktować się z pracownikiem służby zdrowia sprawującym bezpośrednią opiekę nad pacjentem
  - zadzwonić do infolinii państwowej służby zdrowia (ang. NHS Inform) pod numer **0800 22 44 88** (telefon tekstowy 18001 0800 22 44 88; infolinia oferuje również usługi tłumaczy), lub
  - skontaktować się ze służbą oferującą porady i wsparcie dla pacjentów (PASS) znajdującą się w miejscowym biurze porad dla obywateli. Aby znaleźć biuro w swoim rejonie należy wejść na stronę **www.cas.org.uk** lub poszukać w książce telefonicznej). Służby PASS są niezależne i zapewniają bezpłatne i poufne informacje, porady i wsparcie wszystkim pacjentom państwowej służby zdrowia w Szkocji.

- Aby uzyskać dalsze informacje na temat praw dzieci i młodzieży, należy się skontaktować z:

The Scottish Child Law Centre (centrum ds. prawa szkockiego dotyczącego dzieci)
54 East Crosscauseway
Edinburgh EH8 9HD
Infolinia **0131 667 6333**
Linia bezpłatna dla ludzi poniżej 18 lat **0800 328 8970**
Bezpłatne porady udzielane przez SMS-y: wyślij SMS-a z zapytaniem poprzedzonym skrótem 'SCLC' pod numer **80800** (odpowiedzi wysyłane są na telefon komórkowy)
Mail **enquiries@sclc.org.uk**
Strona internetowa **www.sclc.org.uk**

- If you can't make decisions for yourself or can't tell others your decisions, this is called 'incapacity'. The leaflet **Caring and consent** explains the rights of people who can't consent to medical treatment and the rights of their carers. See page above for where to get a copy. For general information about the Adults with Incapacity (Scotland) Act, contact:

The Office of the Public Guardian (Scotland)

Hadrian House
 Callendar Business Park
 Callendar Road
 Falkirk FK1 1XR
 Phone **01324 678 300**
 Email **opg@scotcourts.gov.uk**
 Website www.publicguardian-scotland.gov.uk

- For more information about the rights of people with a mental illness, learning disability, dementia or related conditions, contact the **Mental Welfare Commission for Scotland**. They can also give you information and advice on people's rights under the Adults with Incapacity Act.

Mental Welfare Commission for Scotland

Thistle House
 91 Haymarket Terrace
 Edinburgh EH12 5HE
 Phone **0131 313 8777**

Freephone number for service users and carers **0800 389**

6809

Email **enquiries@mwscot.org.uk**

Website www.mwscot.org.uk

- Jeśli pacjent nie jest zdolny podjąć decyzji lub nie jest w stanie wyrazić swojej decyzji, mamy do czynienia z tzw. 'niezdolnością do czynności prawnych'. Ulotka pt. **Opieka i zgoda** wyjaśnia prawa ludzi, którzy nie są w stanie wyrazić zgody na leczenie medyczne, oraz prawa ich opiekunów. Informacje o tym, gdzie można otrzymać kopię tej ulotki znajdują się na poprzedniej stronie. Ogólne informacje na temat ustawy o niezdolności osób dorosłych do czynności prawnych w Szkocji można uzyskać w:

The Office of the Public Guardian (Scotland) (Urząd Kuratora Państwowego w Szkocji)

Hadrian House
 Callendar Business Park
 Callendar Road
 Falkirk FK1 1XR
 Telefon **01324 678 300**
 Mail **opg@scotcourts.gov.uk**
 Strona internetowa www.publicguardian-scotland.gov.uk

- Informacje o prawach osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego, niepełnosprawnością intelektualną, otępieniem i podobnymi schorzeniami, można uzyskać w biurze **Komisji Zdrowia Psychicznego w Szkocji**. Można tam również zasięgnąć informacji na temat praw w rozumieniu ustawy o niezdolności osób dorosłych do czynności prawnych.

Mental Welfare Commission for Scotland

Thistle House
 91 Haymarket Terrace
 Edinburgh EH12 5HE
 Telefon **0131 313 8777**

Bezpłatna linia dla pacjentów i opiekunów **0800 389 6809**

Mail **enquiries@mwscot.org.uk**

Strona internetowa www.mwscot.org.uk

- For information about advocacy and to find a local advocacy group, contact:

Scottish Independent Advocacy Alliance

Phone **0131 260 5380**

Email enquiry@siaa.org.uk

Website www.siaa.org.uk

- **The Scottish Government Health Directorates** have produced a series of guides for people with a mental disorder and their carers. These include a guide on giving consent to treatment. If you would like copies of any of these guides, contact:

Mental Health Law Team

Mental Health Division

Scottish Government Health Directorates

St Andrew's House

Regent Road

Edinburgh EH1 3DG

Phone **0131 244 2591**

Email mentalhealthlaw@scotland.gsi.gov.uk

Website www.scotland.gov.uk (search for 'Information and Topic Guides').

Information about health rights

- **The Charter of Patient Rights and Responsibilities** tells you what you can expect from the NHS and what the NHS expects from you.
- The series of **Your health, your rights factsheets** explain what the rights and responsibilities included in the Charter

- Informacje na temat usług rzecznika oraz szczegóły dotyczące grup w swoim rejonie można uzyskać w:

Scottish Independent Advocacy Alliance (Niezależne zrzeszenie ds. rzecznictwa w Szkocji)

Telefon **0131 260 5380**

Mail enquiry@siaa.org.uk

Strona internetowa www.siaa.org.uk

- **Resorty zdrowia rządu szkockiego** wydały serię wytycznych dla ludzi z problemami zdrowia psychicznego oraz ich opiekunów, między innymi poradnik na temat wyrażania zgody na leczenie. Kopie tych poradników można uzyskać w:

Mental Health Law Team (Zespół ds. Prawa i Zdrowia Psychicznego)

Mental Health Division

Scottish Government Health Directorates

St Andrew's House

Regent Road

Edinburgh EH1 3DG

Telefon **0131 244 2591**

Mail mentalhealthlaw@scotland.gsi.gov.uk

Strona internetowa www.scotland.gov.uk (szukaj 'Information and Topic Guides').

Informacje o prawach dotyczących zdrowia

- **Karta praw i obowiązków pacjenta** informuje, czego można oczekiwać od państwowej służby zdrowia oraz czego służba zdrowia oczekuje od pacjenta.
- Seria informatorów **Twoje zdrowie, Twoje prawa** wyjaśnia co znaczą prawa i obowiązki wymienione w karcie pacjenta:

mean for you:

- **Access:** your rights when using NHS services in Scotland.
  - **Hospital waiting times:** how quickly you should receive hospital care.
  - **Communication and participation:** the right to be informed, and involved in decisions, about health care and services.
  - **Confidentiality:** the right for your personal health information to be kept secure and confidential.
  - **Respect:** the right to be treated with dignity and respect.
  - **Safety:** the right to safe and effective care.
  - **Feedback and complaints:** the right to have a say about your care and have any concerns and complaints dealt with.
- **How to see your health records** explains your right to see or have a copy of your health record.
  - **Health care for overseas visitors** is a set of factsheets explaining what NHS services overseas visitors can expect to receive while they are in Scotland.

Information for young people

- **Consent – your rights** explains how you should be involved in decisions about your health care and treatment.
- **Confidentiality – your rights** tells you how the health service keeps information about you private.
- **Have your say! Your right to be heard** tells you how to give feedback or make a complaint about the NHS.

- **Dostęp do narodowej służby zdrowia w Szkocji:** Twoje prawa przy korzystaniu z usług NSZ w Szkocji.
- **Szpitalne terminy oczekiwania:** czyli w jakim czasie należy zapewnić pacjentowi opiekę szpitalną.
- **Przekaz informacji i udział:** prawo do bycia informowanym oraz do angażowania się w proces podejmowania decyzji dotyczących usług opieki zdrowotnej.
- **Poufność:** czyli jak narodowa służba zdrowia zachowuje poufność informacji o Twoim zdrowiu.
- **Szacunek:** prawo do bycia traktowanym godnie i z szacunkiem.
- **Bezpieczeństwo:** prawo do bezpiecznej oraz skutecznej opieki.
- **Uwagi i zażalenia:** jak możesz wypowiedzieć się na temat zapewnianej Ci opieki i poprosić o rozpatrzenie Twoich zastrzeżeń oraz skarg.

- Ulotka pt. **Jak zobaczyć swoją dokumentację zdrowotną** wyjaśnia prawa pacjenta od uzyskania dostępu i wyciągu z własnych akt.
- **Służba zdrowia dla obcokrajowców** to seria ulotek wyjaśniających jakie usługi w ramach państwowej służby zdrowia są dostępne dla obcokrajowców podczas ich pobytu w Szkocji.

Informacje dla młodych ludzi

- **Zgoda – Twoje prawa** – ulotka ta wyjaśnia, w jaki sposób można się włączyć w decyzje dotyczące opieki i leczenia.
- **Poufność – Twoje prawa** – ta ulotka wyjaśnia, jak przestrzega się poufności danych osobowych w służbie zdrowia.
- **Wypowiedz się! – prawo do głosu** – ulotka ta wyjaśnia, jak wyrazić opinię lub złożyć skargę na państwową służbę zdrowia.

<p>Information for carers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caring and consent explains your right to be involved in decisions about the health care of the adult you care for. 	<p>Informacje dla opiekunów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulotka pt. Opieka i zgoda wyjaśnia prawa opiekuna do włączenia się w decyzje dotyczące opieki zdrowotnej osoby dorosłej, którą się zajmuje.
<p>We have tried our best to make sure that this information is correct. However, the information is for guidance only so you should not rely on it as a full statement of the law. If you are thinking about taking legal action, you should contact a solicitor, a citizens' advice bureau, the Patient Advice and Support Service or other advice agency.</p>	<p>Dołożyliśmy wszelkich starań, aby ta ulotka była aktualna. Ma ona jednak wyłącznie funkcję informacyjną i nie należy jej traktować jako pełni prawa. Aby uzyskać poradę prawną, należy skontaktować się z prawnikiem, biurem porad obywateli, służbą porad i wsparcia dla pacjentów, lub inną organizacją udzielającą porad prawnych.</p>
<p>Produced by NHS inform.</p> <p>To get this leaflet in another language or format phone your local NHS board. If you need help to do this contact the NHS inform Helpline on 0800 22 44 88 (textphone 18001 0800 22 44 88; the helpline also provides an interpreting service).</p>	<p>Wydane przez NHS Inform</p> <p>Aby otrzymać tę ulotkę w innym języku lub formacie, należy zadzwonić do rejonowej jednostki służby zdrowia. Aby otrzymać pomoc w tym zakresie, należy się skontaktować z infolinią NHS Inform pod numerem 0800 22 44 88 (telefon tekstowy 18001 0800 22 44 88; infolinia oferuje również usługi tłumaczy).</p>

Version 4 - Produced in February 2013 - Revision date February 2016

Wersja 4 – wydano w lutym 2013 – przegląd – luty 2016